

25. Vrh kmetijskih in živilskih podjetij

Prehranska varnost v središču politik

*dr. Tatjana Zagorc, direktorica
GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij*

Ljubljana, 9. junij 2026

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

K O N T E K S T

Zakaj je prehranska varnost v središču politik

Vojne, podnebne motnje in cenovni šoki so vrnilo oskrbo s hrano med temeljne strateške teme.

- Energetski in žitni šok 2022–2023 je razgalil odvisnost EU od uvoza vložkov.
- Podnebne motnje (suše, poplave 2023, toča 2024) vplivajo na slovensko samooskrbo.
- Geopolitika hrane: Ukrajina, Bližnji vzhod, prekinitve transportnih koridorjev.
- Inflacija živil še pritiska na gospodinjstva — socialna razsežnost varnosti.
- EU in Slovenija krepi strateško avtonomijo: hrana ob obrambi, energiji in surovinah.

OKVIR

Pet politik, ena miza

Vsaka politika obravnava drug del verige hrane — od polja do trgovine.

01**KMETIJSKA**

Pridelava, dohodek, SKP,
strateški načrt.

02**PREHRANSKA**

Zdravje, kakovost, javni obroki,
F2F.

03**REGIONALNA**

Razvoj podeželja, kohezija, LAS.

04**OKOLJSKA**

Zeleni dogovor, voda, tla,
biodiverziteta.

05**TRGOVINSKA**

Sporazumi, carine, oznake
porekla.

Vse politike se prepletajo v prehranski varnosti — nobena ne deluje sama.

POLITIKA 01

Kmetijska politika

SKP in slovenski strateški načrt oblikujejo surovinsko bazo, ceno vložkov in konkurenčnost kmetijskih ter živilskih podjetij.

Strateški načrt SKP 2023–2027 (SN SKP)

~1,8 mrd EUR za Slovenijo stabilizira odkupno bazo in vložke za predelovalno industrijo; revizija 2025 krepi male dobavitelje.

Sveženj poenostavitvev SKP (EU, marec 2024)

manj administrativnih bremen v primarni proizvodnji, hitrejša in zanesljivejša oskrba živilskopredelovalnih obratov.

Zakon o kmetijstvu — novela 2025

zaščita kmetijskih zemljišč in jasnejši register krepi dolgoročno surovinsko varnost predelovalcev in pogodbene pridelave.

Resolucija „Naša hrana, podeželje in naravni viri 2030“

višje ciljne stopnje samooskrbe pri zelenjavi, sadju, žitu in mesu odpirajo domače dobavne tokove in znižujejo uvozno tveganje za živilska podjetja.

Ekološko kmetijstvo — ANEK 2027 in cilj 18 % do 2030

~11 % KZU v ekološki rabi (2024); širitev krepi odpornost tal in biodiverzitetu, a nižji hektarski donosi pomenijo trade-off s samooskrbo — ključna so ravnotežja in domači predelovalni kapacitet za eko surovine.

POLITIKA 02

Prehranska politika

Od kakovosti hrane in javnih obrokov do strategije EU „Od vil do vilic“.

Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti 2024–2033 (ReNPPTD)

zmanjšanje soli, sladkorja, transmaščob; promocija lokalne, sezonske hrane.

Zakon o šolski prehrani — novela 2024/2025

brezplačno kosilo za vse osnovnošolce, lokalna naročila vsaj 20 %.

EU Farm to Fork & Zakon o okvirju trajnostnih živilskih sistemov (FSFS)

predlog uredbe 2025: oznake hranilne vrednosti, zmanjšanje živilskih odpadkov.

Strategija za obvladovanje izgub hrane (2025)

cilj –30 % zavržkov v prodaji in gospodinjstvih do 2030.

POLITIKA 03

Regionalna politika

Kohezijska sredstva, razvoj podeželja in lokalne akcijske skupine kot vez med politiko in krajinami.

Program evropske kohezijske politike 2021–2027 — vmesna revizija 2025

prerazporeditev sredstev v podporo kmetom, vodi in podeželski infrastrukturi.

LEADER / CLLD — Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost

37 lokalnih akcijskih skupin (LAS) v Sloveniji, nov razpis 2025.

Zakon o skladnem regionalnem razvoju — novela 2024

prednost obmejnim in problemskim območjem; krepitev RRA.

EU Vizija za kmetijstvo in hrano (februar 2025)

poseben „Rural Pact“ — odgovor na praznjenje podeželja in protestni val kmetov.

POLITIKA 04

Okoljska politika

Zeleni dogovor, voda in tla so hrbtenica dolgoročne pridelovalne odpornosti.

Uredba o obnovi narave (Nature Restoration Law, 2024)

obveza obnove ekosistemov vključno s kmetijskimi in mokrišči.

NEPN — posodobitev 2024 in NUMP 2024–2033

razogljičenje kmetijstva, prehod na trajnostne prakse, ogljični trg za tla.

Zakon o vodah — novela 2024 in Načrt upravljanja voda 2027

zaščita virov pitne vode, namakalni sistemi, ukrepi po poplavih 2023.

Direktiva o tleh (Soil Monitoring Law, 2025)

prvi pravni okvir EU za zdravje tal — ključno za dolgoročno pridelavo.

Uredba EU o embalaži in odpadni embalaži (PPWR, 2025)

cilji reciklabilnosti do 2030, deleži ponovne uporabe, omejitev enkratne uporabe, obvezni delež recikliranih vsebnosti v plastiki.

Uredba o embalaži in odpadni embalaži (SI) — prenova sheme RPO 2025

enotna shema razširjene proizvajalčeve odgovornosti, modulirani prispevki po reciklabilnosti, sledljivost tokov embalaže.

POLITIKA 05

Trgovinska politika

Trgovinski sporazumi, carine in zaščitne klavzule oblikujejo, kaj jemo in po kakšni ceni.

Sporazum EU–Mercosur (politični sklep, december 2024)

širitev trga in skrbi za govedorejo, zaščitne kvote za občutljive sektorje.

Ukrepi za ukrajinski uvoz (ATM) — podaljšanje 2024 z zaščitnimi pragovi

avtomatske kvote za žito, jajca, perutnino, sladkor in med.

Uredba CBAM in proti-deforestacijska uredba (EUDR)

EUDR za soja, kakav, kavo, govedino — prilagoditveni rok do konca 2025.

Zakon o kmetijstvu — pošteni trgovinski odnosi (UTP) in nadzor verige

obveščanje o odkupnih cenah, prepoved nepoštenih praks v verigi hrane.

SINERGIJE

Tam, kjer se politike srečajo

Šest področij, kjer se politike neposredno srečajo s poslovanjem kmetijskih in živilskih podjetij.

Samooskrba

Domača surovinska baza za predelovalce: žita, zelenjava, sadje, beljakovinske rastline do 2030.

Cene & inflacija

Stabilnost odkupnih cen, UTP zaščita dobaviteljev, dostop živilskih podjetij do javnih naročil.

Podnebje & voda

Tveganja oskrbe s surovinami, zavarovanje pridelka, zanesljiv dostop do vode za predelavo.

Generacijska obnova

Mladi pridelovalci kot dobavitelji in kadri v živilstvu, znanja in poklicno izobraževanje.

Digitalizacija

Sledljivost surovin, digitalna izmenjava s pridelovalci, podatki za napoved pridelka in oskrbe.

Zdravje

Reformulacija izdelkov, javni razpisi za šolske obroke, povpraševanje po lokalni in slovenski hrani.

DVE RAVNI

Kako se Slovenija usklajuje z okvirjem EU

Domači zakoni in resolucije nadgrajujejo evropske strategije in uredbe.

RAVEN EU

- Vizija za kmetijstvo in hrano (2025)
- Sveženj poenostavitev SKP (2024)
- Zakon o okvirju trajnostnih živilskih sistemov (FSFS)
- Uredba o obnovi narave (2024), Soil Monitoring Law (2025)
- EUDR, CBAM, ATM Ukrajina, Mercosur

RAVEN SLOVENIJE

- Strateški načrt SKP 2023–2027 + revizija 2025
- Resolucija „Naša hrana 2030“ in ReNPPTD 2024–2033
- Novela Zakona o kmetijstvu (2025), Zakon o šolski prehrani
- Načrt upravljanja voda 2027, novela Zakona o vodah
- Strategija proti zavržkom hrane (2025), nov razpis LAS

EN CILJ

To bi lahko bili veliki koraki za Zemljo, vendar so zelo majhni za Slovence

Na koncu je želodec tisti, ki odloči.

2.135.000 SLOVENCEV

Dnevno potrebujemo približno 4,81 milijarde kilokalorij (kcal).

TO JE

- Perutninskega mesa: 2.914 ton ali
- Krompirja: 5.526 ton ali
- Testenin: 3.670 ton ali
- Cvetače: 19.230 ton

P r e h r a n s k a   v a r n o s t   v   s r e d i š č u   p o l i t i k

Vse politike delamo ljudje.

*Kmetijska, prehranska, regionalne, okoljska in trgovinska —
vsako besedo, številko in odločitev na koncu sprejme človek.*

9. junij 2026 · 25. Vrh kmetijskih in živilskih podjetij